Swydd-ddisgrifiad a Manyleb yr Unigolyn

MANYLION Y SWYDD

Teitl y Swydd:	Dirprwy Bennaeth
Gradd:	Arweinyddion
Cyfarwyddiaeth:	Addysg
Isadran:	Ysgolion
Lleoliad:	(Enw'r Ysgol)
Atebol i:	

CYFLWYNIAD

Mae'r swydd-ddisgrifiad hwn yn ategu'r safonau, y gwerthoedd a'r agweddau a nodir yn Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth 2018. Bydd y Dirprwy Bennaeth yn cefnogi, yn arddangos ac yn hyrwyddo'r gwerthoedd a'r agweddau cyffredinol a ddiffinnir yn y Safonau Proffesiynol ynghylch:

1) Hawl broffesiynol
2) Yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru
3) Hawliau dysgwyr
4) Llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol
5) Y dysgwr proffesiynol
6) Rôl yn y system

Mae'n ofynnol i ddeiliad y swydd ysgwyddo cyfrifoldebau proffesiynol Dirprwy Bennaeth yn unol â'r hyn a nodir yn Nogfen Cyflog ac Amodau Athrawon Ysgol.

DIBEN Y SWYDD

Dan arweiniad y pennaeth, gwneud cyfraniad sylweddol at ddatblygu gweledigaeth eglur ar gyfer yr ysgol, gan gydweithio â holl randdeiliaid yr ysgol, a darparu'r arweinyddiaeth broffesiynol sy'n ofynnol i alluogi bob aelod o staff i gynorthwyo dysgwyr i gyflawni eu potensial llawn. Dylid gwneud hyn yn unol â pholisïau'r corff llywodraethu, ac yn unol â'r blaenoriaethau a amlinellir mewn strategaethau addysg lleol a chenedlaethol.

Dirprwyo ar ran y Pennaeth pan fydd angen gwneud hynny.

MEYSYDD ALLWEDDOL

Addysgeg

1. Bod yn atebol am gefnogi addysgeg pobl eraill trwy greu a chynnal yr amgylchiadau sy'n ofynnol i allu gwireddu'r pedwar diben ar gyfer dysgwyr a chyflawni'r gorau iddynt o ran llesiant, safonau a chynnydd.

2.	Datblygu strategaethau, strwythurau a systemau, gan gydweithio â holl randdeiliaid yr ysgol, i sicrhau fod yr ysgol yn gweithio'n effeithiol i wireddu'r weledigaeth a rennir gan yr ysgol a sicrhau gwelliant parhaus i'r ysgol, i alluogi cyflawni pedwar diben dysgu, gan ystyried amgylchiadau, polisïau a mentrau cenedlaethol a lleol.
3.	Cymell eraill a chydweithio â hwy i greu a chynnal ethos ac amgylchedd dysgu yn yr ysgol sy'n addas i sicrhau dysgu effeithiol.
4.	Sicrhau'r deilliannau gorau yn gyson i ddysgwyr trwy fireinio a datblygu addysgu yn raddol a dylanwadu ar ddysgwyr.
5.	Sicrhau fod y cwricwlwm yn cael ei drefnu a'i ddarparu a bod amrywiaeth o ddulliau addysgeg yn cael eu defnyddio yn yr ysgol, i gefnogi addysgu a dysgu rhagorol a chyflawni cwricwlwm Cymru.
6.	Sicrhau fod sylw cyson a pharhaus yn cael ei roi ar lefel yr ysgol gyfan i lesiant, profiad a chyflawniad dysgwyr, a sefydlu diwylliant sy'n gweld gwerth yn safbwyntiau dysgwyr i lywio pob cam o'u haddysg a'u profiadau yn yr ysgol.
7.	Gan gydweithio â'r rhanddeiliaid perthnasol, datblygu polisïau ac arferion sy'n hybu'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru ac sy'n datblygu sgiliau dwyieithog dysgwyr fel y bo'n briodol.
8.	Sicrhau fod pedwar diben dysgu yn cael eu datblygu trwy greu strwythurau a system sy'n cefnogi cynllunio ac yn pwysleisio disgyblaethau'r gwahanol feysydd dysgu yn eu cyd-destun, i sicrhau fod addysgu a dysgu hynod o effeithiol yn digwydd.
9.	Datblygu a gweithredu system effeithiol i fonitro a gwerthuso dylanwad profiadau dysgu a chynnydd dysgwyr, er mwyn sicrhau gwelliant parhaus.
10.	Bod yn atebol am lesiant a deilliannau dysgwyr trwy gydweithio â phob rhanddeiliad perthnasol i sicrhau fod llesiant a chyflawniadau bob dysgwr yn cael eu gwerthfawrogi a'u bod yn amlwg ym mhob rhan o'r ysgol.
11.	Gan gydweithio â rhanddeiliaid perthnasol, datblygu strategaethau, polisïau a systemau cynhwysol sy'n galluogi bob dysgwr i gael mynediad llawn at gyfleoedd i gyflawni a sicrhau fod eu hanghenion dysgu unigol yn cael eu diwallu.
12.	Hyrwyddo a sicrhau tegwch mewn llwybrau dysgu academaidd a galwedigaethol a llwybrau dysgu drwy brofiadau.
13.	Datblygu disgrifiad cydlynol, dealladwy a chywir o berfformiad yr ysgol, a chyfleu hynny i amrywiaeth o bartneriaid, yn cynnwys rhieni a llywodraethwyr, gan sicrhau fod hyn yn cynnwys llesiant a chynnydd disgyblion.
14.	Rheoli cyfathrebu effeithiol ynghylch argymhellion sy'n deillio o adroddiadau a'r gwaith o weithredu'r argymhellion hynny, yn cynnwys deilliannau proses hunanwerthuso'r ysgol ac arolygon allanol gan Estyn, er mwyn sbarduno a chynnal gwelliannau i'r ysgol.
15.	Cydweithredu â holl randdeiliaid yr ysgol i ddatblygu hinsawdd a diwylliant dysgu yn yr ysgol sy'n adlewyrchu cyfoeth ac amrywiaeth cymuned yr ysgol, yn cynnwys yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru.

** Cyfrannu, fel y bo'n briodol, at yr addysgu yn yr ysgol.*

Cydweithredu

16.	Sefydlu hinsawdd o gyd-gynorthwyo a chydweithredu effeithiol o fewn yr ysgol ac â sefydliadau allanol i ddatblygu, gwella a rhannu addysgeg effeithiol.
17.	Cydweithio â'r pennaeth i sefydlu diwylliant o ddysgu cydweithredol yn yr ysgol a mynd ati i ymgysylltu â sefydliadau addysgol eraill i ddatblygu cymunedau dysgu effeithiol.

18. Hyrwyddo a hwyluso cydweithredu effeithiol â chyflogwyr, busnes, llywodraeth a gweithwyr proffesiynol eraill ym maes addysg i annog dulliau gweithredu arloesol a chefnogi a gwella arferion beunyddiol y sefydliad sy'n dysgu.
19. Sefydlu a datblygu partneriaethau yn yr ysgol, a rhwng ysgolion, i rannu arferion gorau a chynorthwyo â'r gwaith o ddatblygu ysgolion er lles pawb, er mwyn sicrhau ansawdd uchel a chymorth hyblyg i ddatblygu arferion proffesiynol.
20. Cynorthwyo'r Pennaeth i gydweithio â'r corff llywodraethu, fel y gall gyflawni ei gyfrifoldebau i gefnogi addysgu a dysgu effeithiol a gwelliannau parhaus yn yr ysgol.
21. Croesawu llywodraethu cryf a chydweithio â'r Pennaeth i fynd ati i gynorthwyo'r corff llywodraethu i ddeall ei waith a chyflawni ei swyddogaethau yn effeithiol.
22. Sefydlu perthnasoedd effeithiol ac agored â rhieni, gofalwyr a'r gymuned leol ehangach er mwyn mynd ati i ennyn eu diddordeb yn llesiant, profiad a chynnydd dysgwyr, a sicrhau fod yr ysgol yn gwneud cyfraniad allweddol at fywyd y gymuned.
23. Cydweithredu ag asiantaethau eraill, yn cynnwys yr awdurdod lleol, i gynnal llesiant dysgwyr a'u teuluoedd.
24. Datblygu ymrwymiad ar lefel yr ysgol gyfan i sicrhau gwelliannau parhaus a datblygiad cynaliadwy trwy fynd ati i hyrwyddo a hwyluso cyfleoedd i gydweithredu ar gyfer bob aelod o staff, gan sicrhau fod y meysydd hynny sy'n peri pryder yn cael eu hadnabod yn briodol a gweithredu'n briodol i gefnogi a sicrhau perfformiad gwell.

Dysgu Proffesiynol

25. Creu amgylchedd sy'n gwerthfawrogi dysgu proffesiynol, yn dylanwadu ar addysgeg ac yn cynorthwyo i sicrhau twf proffesiynol ar draws cymuned ddysgu, o fewn yr ysgol a thu hwnt.
26. Sicrhau fod cyfleoedd dysgu proffesiynol cyson sydd â ffocws penodol ar gael i bob aelod o staff, yn cynnwys cyfleoedd iddo ef/iddi hi ei hun, a sicrhau fod twf proffesiynol yn digwydd yng nghyd-destun yr angen i ddatblygu arferion addysgeg a darparu profiadau a chyflawni deilliannau i ddysgwyr.
27. Cydweithio â'r Pennaeth i ddatblygu diwylliant sy'n cefnogi twf ac arweinyddiaeth ar bob lefel trwy ddatblygu ac annog potensial pobl eraill i fod yn arweinyddion, a chyfrannu at y cyfleoedd sydd ar gael, i ddatblygu'r gallu i arwain yn yr ysgol.
28. Sefydlu rhwydweithiau a chymunedau proffesiynol i alluogi'r ysgol i wneud cyfraniad gweithgar at y gymuned addysgol ehangaf, a chyfrannu at y gwaith o hyfforddi athrawon y dyfodol ac oedolion eraill sy'n gweithio gyda dysgwyr, a datblygu ymchwil sy'n rhoi sylw i wella arferion.

Arloesedd

29. Cydlynu arloesedd ar y cyd â phob rhanddeiliad perthnasol, i sicrhau fod yr ysgol yn derbyn ac yn elwa o ddulliau sy'n seiliedig ar dystiolaeth o wireddu arloesedd yn unol â'r weledigaeth dymor hir i Gymru.
30. Sefydlu rhaglen tymor hir o ddulliau gweithredu seiliedig ar dystiolaeth i sicrhau arloesedd sy'n ceisio cyflawni heriau, rheoli newid a datblygu dysgu'n effeithiol er mwyn gwella llesiant a deilliannau.
31. Cydweithio â'r Pennaeth i greu diwylliant ble caiff arbenigedd, profiad ac arferion addysgol eu datblygu a'u rhannu'n rheolaidd o fewn yr ysgol a rhwng ysgolion.
32. Cydweithio â'r Pennaeth i ddatblygu diwylliant ble caiff tystiolaeth sy'n deillio o arferion arloesol ei defnyddio i werthuso effaith newidiadau, o fewn cymuned yr ysgol a thu hwnt i'r gymuned honno.

Arweinyddiaeth

33. Cydweithio â chymuned yr ysgol i sicrhau cydlyniad, eglurder ac ymrwymiad a rennir er mwyn gwireddu gweledigaeth addysgeg er budd dysgwyr, cydweithwyr a'r gymuned ehangach yng Nghymru.
34. Cydweithio â rhanddeiliaid perthnasol i sicrhau fod cynllunio strategol yn adlewyrchu amrywiaeth, gwerthoedd, profiad a chyd-destun yr ysgol a'r gymuned ehangach.
35. Sicrhau, â chefnogaeth a mewnbwn y Pennaeth a'r corff llywodraethu, fod yr ysgol yn cydymffurfio â phob polisi mewnol, lleol a chenedlaethol.
36. Cydweithio â'r Pennaeth i greu diwylliant sy'n caniatáu i eraill ddatblygu'n broffesiynol.
37. Datblygu ac annog potensial pobl eraill ar bob lefel i fod yn arweinyddion, er mwyn datblygu'r gallu i arwain yn yr ysgol ac ysbrydoli arweinyddion y dyfodol.
38. Datblygu, grymuso a chynnal unigolion a thimau effeithiol trwy gyfrwng arweinyddiaeth wasgaredig, ac annog myfyrio ynghylch addysgeg.
39. Datblygu rhwydweithiau effeithiol i rannu gwybodaeth broffesiynol, ymchwil ac arbenigedd ymarferol sy'n galluogi'r ysgol ac ysgolion eraill i elwa yn sgil cydweithredu rhyngddynt.

Rheoli'r ysgol

40. Cydweithio â'r Pennaeth a'r rhanddeiliaid perthnasol i lunio a gweithredu cynlluniau a pholisïau eglur sy'n seiliedig ar dystiolaeth, er mwyn datblygu'r ysgol a'i chyfleusterau.
41. Â chymorth y Pennaeth a'r corff llywodraethu, rheoli a threfnu amgylchedd yr ysgol yn effeithlon ac yn effeithiol i sicrhau ei bod yn cyflawni gofynion y cwricwlwm a rheoliadau iechyd a diogelwch.
42. Gwneud defnydd effeithiol o'r cymorth a'r her a ddarperir gan yr awdurdod lleol, consortia rhanbarthol a chyrff perthnasol eraill.
43. Cynorthwyo'r Pennaeth a'r corff llywodraethu i reoli adnoddau ariannol a dynol yr ysgol yn effeithiol ac yn effeithlon, er mwyn cyflawni blaenoriaethau a nodau addysgol yr ysgol.
44. Gan gydweithio â'r Pennaeth a'r corff llywodraethu, monitro, gwerthuso ac adolygu amrywiaeth ac ansawdd yr holl adnoddau sydd ar gael a'r defnydd a wneir ohonynt, er mwyn gwella ansawdd addysg bob dysgwr ac i sicrhau gwerth am arian.
45. Cydweithio â'r Pennaeth a rhanddeiliaid perthnasol i ddatblygu a gweithredu strategaethau sy'n sicrhau fod yr ysgol yn cynnig amgylchedd diogel, digynnwrf a threfnus ar gyfer bob dysgwr a bob aelod o staff, a sicrhau safonau uchel o ran ymddygiad a phresenoldeb, gan arwain at amgylchiadau llwyddiannus ble gall dysgu ddigwydd.

MANYLEB YR UNIGOLYN

RhF = Meini prawf llunio'r rhestr fer

Daliwch sylw, gall meini prawf llunio'r rhestr fer gael eu profi ar adeg yr asesu hefyd.

	HANFODOL	DYMUNOL
CYMHWYSTER	Statws Athro Cymwysedig. (RhF) Gradd. (RhF) Wedi cofrestru â Chyngor y Gweithlu Addysg ar hyn o bryd.	Cymwysterau ychwanegol a/neu'r astudiaethau proffesiynol sy'n berthnasol i'r ystod oedran. (RhF)
GWYBODAETH A PHROFIAD	Profiad sylweddol diweddar fel uwch arweinydd mewn: Ysgol Babanod / Gynradd / Uwchradd . (RhF) **dilëwch fel y bo'n briodol* Profiad llwyddiannus fel arweinydd e.e. arwain pwnc/cyfnod. (RhF). Gwybodaeth am gyd-destun presennol Addysg yng Nghymru a Chenhadaeth ein Cenedl a dealltwriaeth o hynny. (RhF). Gwybodaeth am arferion gorau a gweithdrefnau ynghylch diogelu plant a phobl ifanc. Profiad llwyddiannus o fonitro, gwerthuso ac adolygu perfformiad er mwyn gwella cyflawniadau bob grŵp o ddisgyblion. Gwybodaeth a dealltwriaeth diweddaredig ynghylch beth yn union yw addysgu a dysgu rhagorol a sut i weithredu hynny. (RhF) Gwybodaeth am strategaethau a gweithdrefnau effeithiol ynghylch dysgu proffesiynol ac adolygu perfformiad. Profiad llwyddiannus o reoli newid. Profiad o ddatblygu perthnasoedd effeithiol ag amrywiaeth o randdeiliaid ysgolion, yn cynnwys rhieni a'r gymuned ehangach. (RhF)	Profiad o reoli iechyd a diogelwch. Profiad o ddatblygu perthnasoedd a chydweithio'n effeithiol â llywodraethwyr.
SGILIAU	Y gallu i lunio a chyfathrebu gweledigaeth eglur ynghylch darpariaeth addysgol o ansawdd uchel ar gyfer yr ysgol. (RhF)	

	HANFODOL	DYMUNOL
	Y gallu i arwain, rheoli a chymell staff a disgyblion er mwyn cyflawni safonau uchel. Profiad llwyddiannus o ymorol am anghenion disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. Y gallu i ddatblygu rhwydwaith cryf o berthnasoedd a phartneriaethau ag ysgolion eraill, proffesiynau addysg a sefydliadau allanol priodol. (RhF) Y gallu i gyfathrebu a datblygu cysylltiadau yn effeithiol, yn llafar ac yn ysgrifenedig, ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd. (RhF) Sgiliau personol rhagorol o ran defnyddio a chymhwyso technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh). Sgiliau trefnu da a'r gallu i ddirprwyo.	
NODWEDDION PERSONOL	Y gallu i fod yn gydnerth o dan bwysau a pharhau i fod yn gadarnhaol a brwdfrydig. Ymrwymiad i ddysgu proffesiynol parhaus personol ac i ddysgu proffesiynol parhaus pobl eraill. Ymrwymiad i hybu llesiant holl aelodau cymuned yr ysgol. Ymrwymiad i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru. Y gallu i wneud penderfyniadau cadarn a chytbwys, a bod yn bendant ei (h)agwedd ac yn hyblyg. Gonestrwydd, ffyddlondeb a sensitifrwydd.	
GOFYNION ERAILL	Mae'r swydd hon wedi'i heithrio o dan Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr 1974 a byddir yn gwirio pob ymgeisydd trwy broses drylwyr. Fel rhan o hyn, bydd y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn cynnal gwiriad manwl ac yn gwirio rhestri gwahardd. (DBS)	

	HANFODOL	DYMUNOL
	Deall ac arddangos parodrwydd i hyrwyddo polisi cyfleoedd cyfartal y Cyngor yn gadarnhaol.	